

ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α

A1. Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση τη λέξη **Σωστό**, αν η πρόταση είναι σωστή, ή **Λάθος**, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.

α. Αν η ζήτηση ενός αγαθού είναι ανελαστική, τότε η αύξηση της τιμής του θα προκαλέσει αύξηση της συνολικής δαπάνης των καταναλωτών για το αγαθό αυτό.

β. Το οριακό προϊόν της εργασίας δίνεται από τον λόγο: μεταβολή του συνολικού κόστους προς μεταβολή του συνολικού προϊόντος.

γ. Στη βραχυχρόνια περίοδο, καθώς αυξάνεται η ποσότητα του παραγόμενου προϊόντος, το μέσο σταθερό κόστος μειώνεται συνεχώς.

δ. Οι κατώτατες τιμές επιβάλλονται από το κράτος με σκοπό την προστασία των καταναλωτών.

ε. Μία ταυτόχρονη αύξηση της ζήτησης και της προσφοράς ενός αγαθού θα οδηγήσει σε μείωση της ποσότητας ισορροπίας του.

Μονάδες 15

Στις παρακάτω προτάσεις **A2** και **A3** να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό της πρότασης και δίπλα του το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

A2. Μία οικονομία που παράγει μόνο δύο αγαθά, το **X** και το **Ψ**, χρησιμοποιώντας όλους τους παραγωγικούς συντελεστές που έχει στη διάθεσή της αποδοτικά (ορθολογικά), με δεδομένη την τεχνολογία παραγωγής, μπορεί να παράγει 60 μονάδες από το αγαθό **X** και 100 μονάδες από το αγαθό **Ψ** ή 80 μονάδες από το αγαθό **X** και 60 μονάδες από το αγαθό **Ψ**. Με βάση τα παραπάνω δεδομένα, το κόστος ευκαιρίας (εναλλακτικό κόστος) του αγαθού **X** σε όρους του αγαθού **Ψ** είναι ίσο με:

α. $\frac{1}{2}$

β. 2

γ. 40

δ. 20

Μονάδες 5

A3. Τα αγαθά A και B είναι μεταξύ τους συμπληρωματικά. Μία αύξηση της τιμής του αγαθού A, με όλους τους άλλους προσδιοριστικούς παράγοντες σταθερούς, θα οδηγήσει σε:

α. αύξηση της ζητούμενης ποσότητας του αγαθού A.

β. αύξηση της προσφοράς του αγαθού B.

γ. αύξηση της ζήτησης του αγαθού B.

δ. μείωση της ζήτησης του αγαθού B.

Μονάδες 5

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Β

B1. Αφού αναφέρετε ποιο φαινόμενο ονομάζεται καταμερισμός των έργων ή της εργασίας (μονάδες 4), στη συνέχεια να περιγράψετε τα πλεονεκτήματα του καταμερισμού των έργων (μονάδες 18) καθώς και το βασικό του μειονέκτημα (μονάδες 3). (Δεν απαιτείται η χρήση παραδειγμάτων).

Μονάδες 25

ΟΜΑΔΑ ΤΡΙΤΗ

ΘΕΜΑ Γ

Μία επιχείρηση, που λειτουργεί στη βραχυχρόνια περίοδο, για την παραγωγή του προϊόντος της χρησιμοποιεί εργασία, μία πρώτη ύλη και ένα κτίριο το οποίο νοικιάζει. Η αμοιβή κάθε μονάδας εργασίας είναι $W=360$ χρηματικές μονάδες. Οι δαπάνες της επιχείρησης για το ενοίκιο του κτιρίου και για την πρώτη ύλη ανά μονάδα προϊόντος δε δίνονται.

Όταν η επιχείρηση χρησιμοποιεί 3 μονάδες εργασίας (L), το μέσο προϊόν της εργασίας (AP) είναι ίσο με 5 και το μεταβλητό κόστος παραγωγής (VC) είναι ίσο με 3.780 χρηματικές μονάδες. Όταν η επιχείρηση χρησιμοποιεί 4 μονάδες εργασίας (L), το μέσο προϊόν της εργασίας (AP) είναι ίσο με 4,5 και το συνολικό κόστος παραγωγής (TC) είναι ίσο με 5.400 χρηματικές μονάδες.

ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2010
ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ Γ ΛΥΚΕΙΟΥ

Γ1. Να υπολογίσετε την ποσότητα του προϊόντος που παράγεται, όταν η επιχείρηση χρησιμοποιεί 3 μονάδες εργασίας καθώς και αυτή που παράγεται, όταν η επιχείρηση χρησιμοποιεί 4 μονάδες εργασίας.

Μονάδες 4

Γ2. Να υπολογίσετε το κόστος της πρώτης ύλης ανά μονάδα προϊόντος.

Μονάδες 6

Γ3. Να υπολογίσετε το ενοίκιο που πληρώνει η επιχείρηση για το κτίριο που χρησιμοποιεί.

Μονάδες 7

Γ4. Πόσο θα αυξηθεί το μεταβλητό κόστος (VC), αν αυξηθεί η παραγωγή από 15 σε 17 μονάδες;

Μονάδες 8

ΟΜΑΔΑ ΤΕΤΑΡΤΗ

ΘΕΜΑ Δ

Οι συναρτήσεις ζήτησης και προσφοράς ενός αγαθού είναι γραμμικές. Όταν η τιμή (P_1) του αγαθού είναι 150 χρηματικές μονάδες, η ζητούμενη ποσότητά του (Q_{D1}) είναι 200 μονάδες. Καθώς η τιμή του αγαθού αυξάνεται από P_1 σε P_2 , η ελαστικότητα ζήτησης ως προς την τιμή του είναι $E_D = -3$. Στην τιμή P_2 , η ζητούμενη ποσότητα του αγαθού (Q_{D2}) είναι κατά 60% μικρότερη από αυτήν που αντιστοιχεί στην τιμή P_1 .

Δ1. Να βρεθούν η τιμή P_2 (μονάδες 3) και η συνάρτηση ζήτησης του αγαθού (μονάδες 3).

Μονάδες 6

Δ2. Μία αύξηση του εισοδήματος των καταναλωτών κατά 25% είχε ως αποτέλεσμα να αυξηθεί η ζητούμενη ποσότητα του αγαθού σε κάθε τιμή του κατά 120 μονάδες. Να βρεθεί η νέα συνάρτηση ζήτησης του αγαθού (μονάδες 3) και να υπολογιστεί η

ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2010
ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ Γ ΛΥΚΕΙΟΥ

εισοδηματική ελαστικότητα (E_Y) στην τιμή $P_1=150$ χρηματικές μονάδες (μονάδες 5).

Μονάδες 8

Δ3. Έστω ότι πριν την αύξηση του εισοδήματος η τιμή ισορροπίας του αγαθού ήταν 150 χρηματικές μονάδες και η ποσότητα ισορροπίας του 200 μονάδες. Μετά την αύξηση του εισοδήματος η τιμή ισορροπίας του αγαθού είναι ίση με 170 χρηματικές μονάδες και η ποσότητα ισορροπίας του είναι ίση με 240 μονάδες. Να βρεθούν η συνάρτηση προσφοράς του αγαθού (μονάδες 3) και η ελαστικότητα προσφοράς του, καθώς η τιμή του αγαθού αυξάνεται από 150 χρηματικές μονάδες σε 170 χρηματικές μονάδες (μονάδες 3).

Μονάδες 6

Δ4. Να παρουσιάσετε στο ίδιο διάγραμμα (**στο μιλιμετρέ**) την ισορροπία της αγοράς του αγαθού πριν και μετά την αύξηση του εισοδήματος.

Μονάδες 5

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α

A1.

α. Σ

β. Λ

γ. Σ

δ. Λ

ε. Λ

A2. β

A3. δ

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Β

B1. Σχολικό βιβλίο, σελίδα: 22, παράγραφος 8: Ο Καταμερισμός των έργων: «Σε πολύ παλαιότερες εποχές...σε ανιαρή απασχόληση.»

ΟΜΑΔΑ ΤΡΙΤΗ

ΘΕΜΑ Γ

Με βάση τα δεδομένα της άσκησης προκύπτει ο παρακάτω πίνακας:

L	AP	VC	TC
3	5	3780	
4	4,5		5400

Γ1. Για $L=3$, $AP_3 = \frac{Q_3}{3} \Rightarrow 5 = \frac{Q_3}{3} \Rightarrow Q_3 = 15 \mu\text{ον.}$

Για $L=4$, $AP_4 = \frac{Q_4}{4} \Rightarrow 4,5 = \frac{Q_4}{4} \Rightarrow Q_4 = 18 \mu\text{ον.}$

ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2010
ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ Γ ΛΥΚΕΙΟΥ

Γ2. Αφού η επιχείρηση χρησιμοποιεί δυο μεταβλητούς συντελεστές εργασία και πρώτη ύλη το μεταβλητό κόστος δίνεται από τον τύπο: $VC=(W \cdot L)+(κόστος \text{ πρώτης ύλης} \cdot Q)$

Οπότε:

$$\text{Για } Q = 15, VC_{15} = 3780 \Rightarrow$$

$$\Rightarrow (W \cdot 3) + (\text{κόστος πρώτης ύλης} \cdot Q) = 3780$$

$$\Rightarrow (360 \cdot 3) + (\text{κόστος πρώτης ύλης} \cdot 15) = 3780 \Rightarrow$$

$$\Rightarrow 1080 + (\text{κόστος πρώτης ύλης} \cdot 15) = 3780 \Rightarrow$$

$(\text{κόστος πρώτης ύλης} \cdot 15) = 2700 \Rightarrow \text{κόστος πρώτης ύλης} = 180$
 χρηματικές μονάδες.

Γ3. Το ενοίκιο αποτελεί σταθερό κόστος (FC) για την επιχείρηση.

Οπότε για: $Q = 18, TC_{18} = FC + VC_{18} \Rightarrow$

$$5400 = FC + VC_{18} \Rightarrow FC = 5400 - VC_{18}$$

Για $Q = 18, VC_{18} = (360 \cdot 4) + (180 \cdot 18) = 4680$ χρηματικές μονάδες.

Άρα: $FC = 5400 - 4680 = 720$ χρηματικές μονάδες.

Γ4.

Q	VC	TC	FC
15	3780		720
17			720
18	4680	5400	720

$$MC_{18} = \frac{VC_{18} - VC_{17}}{18 - 17} \Rightarrow MC_{18} = \frac{4680 - 3780}{18 - 17} \Rightarrow \boxed{MC_{18} = 300 \text{ χρ. μον.}}$$

Άρα

$$MC_{18} = \frac{VC_{18} - VC_{17}}{18 - 17} \Rightarrow 300 = 4680 - VC_{17} \Rightarrow \boxed{VC_{17} = 4380 \text{ χρ. μον.}}$$

Άρα

$$\Delta VC = VC_{17} - VC_{15} \Rightarrow \Delta VC = 4380 - 3780 \Rightarrow \boxed{\Delta VC = 600 \text{ χρ. μον.}}$$

Το μεταβλητό κόστος θα αυξηθεί κατά 600 χρηματικές μονάδες.

ΟΜΑΔΑ ΤΕΤΑΡΤΗ

ΘΕΜΑ Δ

	P	Q _{D1}	E _D
A	150	200	-3
B	P ₂	Q _{D2}	

Δ1.

$$Q_{D2} = Q_{D1} - \frac{60}{100} \cdot Q_{D1} \Rightarrow Q_{D2} = 200 - \frac{60}{100} \cdot 200 \Rightarrow Q_{D2} = 80 \text{ μον.}$$

$$E_{DA} = -3 \Rightarrow \frac{\Delta Q}{\Delta P} \cdot \frac{P_1}{Q_{D1}} = -3 \Rightarrow -3 = \frac{80 - 200}{P_2 - 150} \cdot \frac{150}{200} \Rightarrow$$

$$-3 = \frac{-120}{P_2 - 150} \cdot \frac{3}{4} \Rightarrow -3 = \frac{-360}{4P_2 - 600} \Rightarrow$$

$$-12P_2 + 1800 = -360 \Rightarrow 12P_2 = 2160 \Rightarrow \boxed{P_2 = 180 \text{ χρ. μον.}}$$

Αφού η συνάρτηση ζήτησης είναι γραμμική θα είναι της μορφής:
 $Q_D = \alpha + \beta \cdot P$

Οπότε: Για $Q_{D1} = 200$, $200 = \alpha + \beta \cdot 150$
και για $Q_{D2} = 80$, $80 = \alpha + \beta \cdot 180$.

$$\begin{cases} 200 = \alpha + 150 \cdot \beta \\ 80 = \alpha + 180 \cdot \beta \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \alpha = 800 \\ \beta = -4 \end{cases} \quad \text{Άρα} \quad \boxed{Q_D = 800 - 4P}$$

ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2010
ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ Γ ΛΥΚΕΙΟΥ

Δ2. Αφού σε κάθε τιμή η ζητούμενη ποσότητα αυξάνεται κατά 120 μονάδες, η νέα συνάρτηση ζήτησης θα είναι:

$$Q_D' = Q_D + 120 \Rightarrow Q_D' = 800 - 4P + 120 \Rightarrow \boxed{Q_D' = 920 - 4P}$$

Για $P_1 = 150$ μετά την αύξηση του εισοδήματος (Y) οι καταναλωτές θα ζητούν:

$$Q_{D2} = 920 - 4 \cdot 150 \Rightarrow \boxed{Q_{D2} = 320}$$

Οπότε:

P	Q _D	Y
150	200	Y _A
150	320	Y _B = 1,25 Y _A

Άρα

$$E_Y = \frac{\frac{\Delta Q}{Q_{D1}} \cdot 100}{\frac{\Delta Y}{Y_A} \cdot 100} \Rightarrow E_Y = \frac{\frac{320 - 200}{200} \cdot 100}{25} \Rightarrow$$

$$\Rightarrow \boxed{E_Y = 2,4}$$

Δ3.

	P	Q _D	Q _S
I:	150	200	200
I':	170	240	240

Αφού η συνάρτηση προσφοράς είναι γραμμική θα είναι της μορφής $Q_S = \gamma + \delta \cdot P$. Οπότε από τα δυο σημεία ισορροπίας που ανήκουν σε αυτήν και την επαληθεύουν έχουμε:

ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2010
ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ Γ ΛΥΚΕΙΟΥ

$$\begin{cases} I: 200 = \gamma + 150 \cdot \delta \\ I': 240 = \gamma + 170 \cdot \delta \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \gamma = -100 \\ \delta = 2 \end{cases} \quad \text{Άρα: } \boxed{Q_S = -100 + 2P}$$

$$E_{SI} = \frac{\Delta Q}{\Delta P} \cdot \frac{PI}{QI} \Rightarrow E_{SI} = \frac{240 - 200}{170 - 150} \cdot \frac{150}{200} \Rightarrow$$

$$\Rightarrow \boxed{E_{SI} = 1,5}$$

Δ4.

Πριν την αύξηση του εισοδήματος έχουμε:

$$Q_D = 800 - 4P$$

P	Q _D
0	800
200	0

Μετά την αύξηση του εισοδήματος έχουμε:

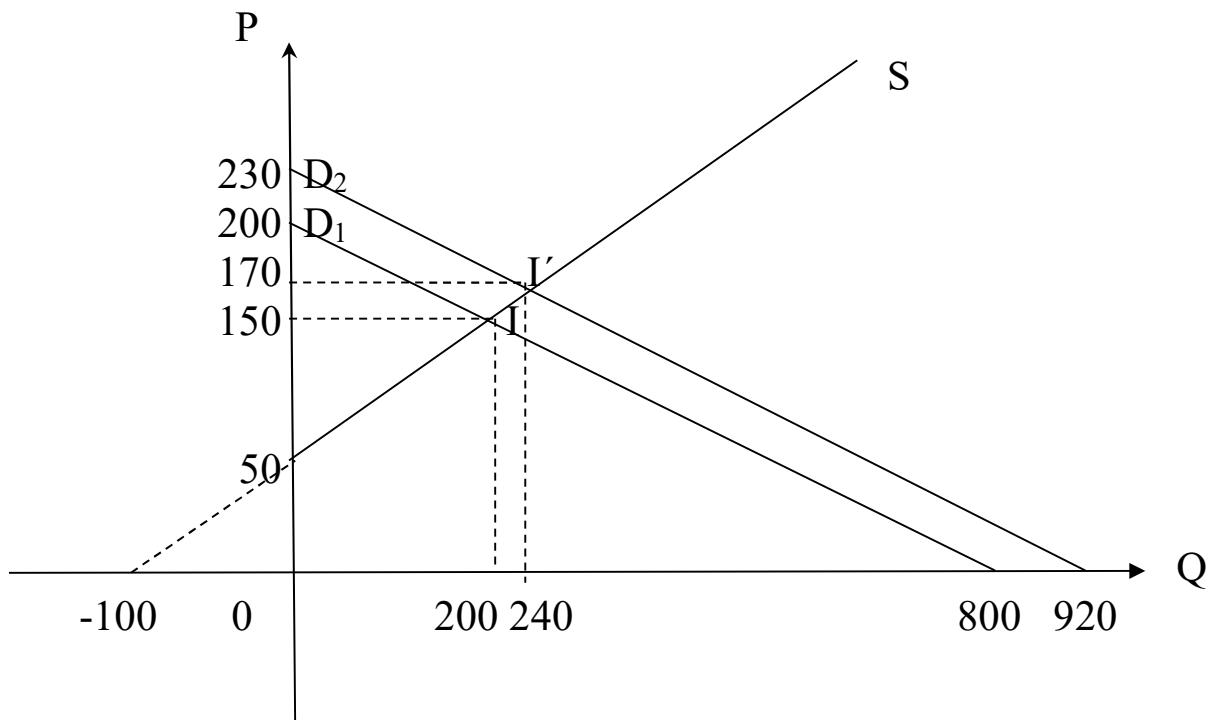
$$Q_D' = 920 - 4P$$

P	Q _{D'}
0	920
230	0

$$Q_{S1} = -100 + 2P$$

P	Q _S
0	-100
50	0

ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2010
ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ Γ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΛΙΑΒΑΡΗΣ Α. – ΦΛΩΡΟΠΟΥΛΟΥ Ε.